

Depozitie privind nevoia de completare coerenta si consistenta a cadrului legal si institutional deschis de noua lege a educatiei in ceea ce priveste formarea competentelor la nivel gimnazial si preuniversitar

Interventie realizata de dr. Manuela Sidoroff

Director General

Institutul National Cercetare-Dezvoltare Stiinte Biologice

www.dbioro.eu

Reprezint Institutul National Cercetare-Dezvoltare pentru Stiinte Biologice, institut care are ca domeniu de activitate cercetari in domeniul stiintelor vietii, institut in care lucreaza 200 cercetatori provenind din domeniile: biologie, chimie, fizica, matematica, informatica, farmacie, horticultura, agronomie, etc.

Consideratiile pe care le voi face sunt rezultatul observatiilor legate de absolventii universitari si pre-universitari care lucreaza in institut cat si rezultatul informarilor personale in ceea ce priveste reformele sistemelor educationale din tarile europene, SUA, si altele. Astfel:

Includerea celor 8 competente enumerate mai jos in Curriculumul National prin noua Lege a Educatiei reprezinta un important pas inainte in vederea reducerii decalajului de competitivitate a fortei de munca romanesti. Datele statistice disponibile (Eurostat/OECD) arata decalajul mare in materie de competenta intre absolventii de gimnaziu din Romania si celelalte tari europene.

- a) comunicare în limba română si, după caz, în limba maternă.
- b) comunicare în limbi străine;
- c) competente în matematică si competente fundamentale în stiinte si tehnologii;
- d) competente digitale;
- e) „a învăța să înveți”;
- f) competente sociale si civice;
- g) initiativă si antreprenariat;
- h) sensibilitate si expresie culturală

Noua Lege a Educatiei nu defineste inasa nici una din aceste competente, si nici nu clarifica regimul tranzitoriu de aplicare a legii pana la finalizarea tuturor documentelor si programelor necesare pentru implementarea sa. Totusi, prin trimerile la Recomandările Parlamentului și Consiliului European privind competențele cheie pentru învățământul continuu “Cadrul European de Referință” se poate presupune ca si definitiile acestor competente vor fi dezvoltate de o maniera consistenta cu definitiile recomandate la nivel UE.

Cele trei competente care sunt puse in discutie in aceasta audiere publica, si nu numai ele, ar trebui, pe aceasta logica, sa foloseasca nu numai definitiile agreate la nivel european, dar si sa detalieze determinantii corespunzatori, si anume cunostintele, aptitudinile si atitudinile specifice fiecareia din aceste 8 competente.

Aceste precizari sunt cuprinse in Concluziile Consiliului European din 25 Mai 2007 pentru un cadru coerent de indicatori si comparatori pentru monitorizarea atingerii obiectivelor in domeniul educatiei si instruire din agenda Lisabona.

Decizia prin care sistemul educational pune in centrul curriculumului national dobandirea celor 8 competente trebuie sa se reflecte in mod coerent si consistent in documentele ulterioare promulgarii legii. Aceste documente, fir ca sunt elaborate prin hotarari de guvern sau organe ale aaaministerului educatiei care ar trebui sa defineasca standardele pentru fiecare competenta, si pentru fiecare nivel de invatamant, standardele profesionale ale profesorilor, materialele didactice (manuale), standarde pentru formarea initiala si continua a profesorilor, etc. etc.

Nevoia de a clarifica modalitatea de implementare a curiculei nationale, asa cum este prevazuta de noua lege, trebuie adresata cu celeritate. Regimul tranzitoriu trebuie clarificat in special in ceea ce priveste absolventii clasei a VIII. Legea face referire la evaluarea elevilor pe baza de teste comprehensive (probabil consistente cu testele PISA). Totusi, nici o indrumare metodologica nu a fost emisa pana in prezent, nici pentru profesori, nici pentru elevi.

Nevoia de coerenta in politica educationala centrata pe competente o voi ilustra pe cazul particular al competentelor digitale. In acest caz documentele ulterioare care ar trebui sa defineasca:

- Standarde de competențe digitale pentru elevi, pe diferite niveluri de invatamant;
- Standarde de competenta digitala pentru profesori;
- Standarde pentru formarea profesorilor
- Cadru de referinta pentru inspectoratele scolare pentru evaluarea integrarii Tic in activitatea la nivelul scolilor;
- Sisteme de monitorizare si evaluare care sa abordeze intr-o maniera comprehensiva, pe cateva directii de interventie, impactul programelor la nivel de scoala (infrastructura – conectivitate si echipamente audio vizuale si TIC, calificarile in domeniul digital (ECDL sau echivalent) al profesorilor TIC, al celorlalti profesori, al personalului de conducere si auxiliar, accesul elevilor la computere; programarea managerială TIC; comunicarea cu Inspectoratele Școlare si Minister prin intermediul TIC, etc).

La nivel international exista demersuri pentru definirea standardelor sus mentionate care ar trebui analizate si ajustate de autoritatile in drept si prin consultari publice pentru a raspunde mai bine situatiei specifice din Romania. Cateva sunt enumerate mai jos:

- (i) “Recomandările Parlamentului și Consiliului European privind competențele cheie pentru învățământul continuu “Cadrul European de Referință¹”;
- (ii) UNESCO “Standardele de competență în domeniul TIC pentru cadrele didactice²” care oferă indicații privind Cadrul Politicilor Educaționale,

¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:394:0010:0018:EN:PDF>

² UNESCO2008 <http://cst.unesco-ci.org/sites/projects/cst/The%20Standards/Forms/AllItems.aspx>

- Modulele Standardelor de Competență, și Directivele de Implementare”; comunicatul CE privind “Îmbunătățirea Competențelor pentru Secolul XXI: Agendă Europeană pentru Cooperare în Domeniul Învățământului³”;
- (iii) “Concluziile Consiliului și Reprezentanților Guvernelor Statelor Membre privind îmbunătățirea calității pregătirii cadrelor didactice⁴”; și
 - (iv) “Concluziile Consiliului referitoare la un cadru coerent de indicatori și indicatori de referință pentru monitorizarea evoluției în direcția obiectivelor Tratatului de la Lisabona în educație și pregătire profesională⁵”,
 - (v) “TIC în Școli: Cadru de Inspecție⁶” etc.
 - (vi) Sistemul M&E elaborat de UNESCO, OECD

Întârzierile implementării reformei curriculare in toate detaliile sale nu numai ca îngreunează atingerea obiectivului de competența la absolvenții învățământului preuniversitar, dar și pun sub semnul întrebării eficiența diferitelor programe de investiții în domeniul TIC, instruire și formare profesională derulate la nivel național, sau la nivelul școlilor. În ciuda programelor naționale extinse de investiții în materie de TIC în învățământ, până acum nu a fost elaborat și implementat niciun set de indicatori de performanță pentru măsurarea impactului acestuia asupra învățământului. Un asemenea set de indicatori ar fi fost necesar pentru depășirea dificultăților apărute în privința rolului, valorii și impactului TIC în învățământ. Toate inițiativele din educația bazată pe TIC trebuie să demonstreze că educația ar trebui nu numai să utilizeze tehnologia ca scop în sine, dar și ca mijloc de promovare a creativității, formării capacităților și egalității; de formare a unor studenți eficienți și capabili să rezolve problemele.

O abordare similară este necesară și în ceea ce privește celelalte competențe. O atenție specială este necesară în ceea ce privește urgența necesității elaborării de standarde, în special pentru competențele la care România a fost cotată ca având un nivel redus de competențe. Cu titlu de exemplificare, la prima evaluare a competenței de bază în domeniul științei și tehnologiei România s-a clasat pe locul 47, din 57 de țări participante, cu 40 % dintre studenți realizând performanțe joase.

Și în domeniul competenței științifice există experiența internațională privind definirea standardelor curriculare (eg în domeniul biologiei) care ar putea fi ajustate având în vedere baza joasă de plecare și nevoia de reducere rapidă a decalajului, măcar față de media la nivelul UE. Consider că sunt necesare dezbateri publice pentru definirea standardelor pentru fiecare din aceste competențe și care să permită elaborarea unei viziuni naționale coerente privind sistemul educațional în România.

<http://www.sailsinc.org/durfee/resources/biologywebsites.htm>

<http://www.cde.ca.gov/BE/ST/SS/documents/sciencestd.pdf>

<http://www.scribd.com/doc/3385788/Biology-standards>

³ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0425:FIN:EN:PDF>

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2007:300:0006:0009:EN:PDF>

⁵ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2007:311:0013:0015:EN:PDF>

⁶ Insight.eun.org